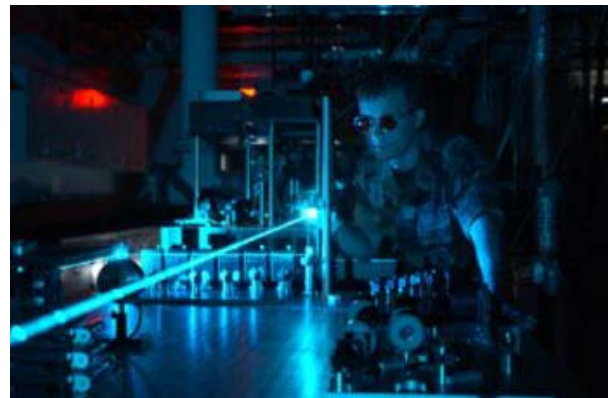

Φωτονικά Υλικά

Διδάσκων:
Λευτέρης Λοιδωρίκης
Π1
0-7146

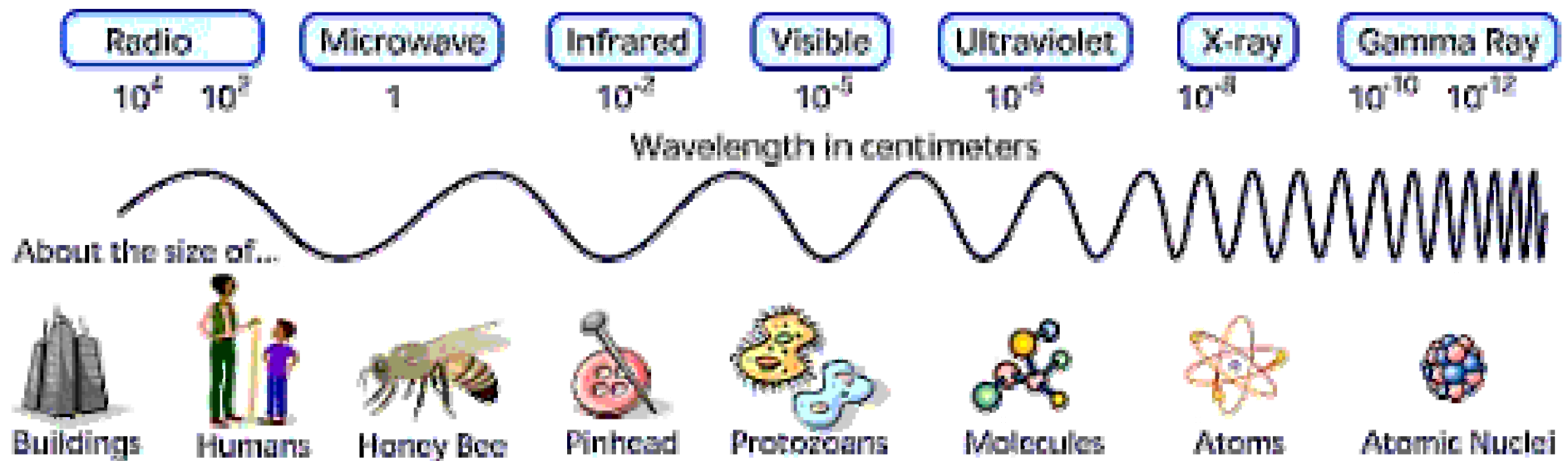
Τεχνολογίες φωτός σήμερα

- Το φως έχει εισχωρήσει προ πολλού στη ζωή μας

Ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία

- Καλύπτει πολύ μεγάλο φάσμα

Συστατικά τεχνολογίας φωτός

Υλικό → Διαμόρφωση → Εφαρμογή

Συστατικά τεχνολογίας φωτός

Υλικό → Διαμόρφωση → Εφαρμογή

- **Διηλεκτρικά**
  - Μονωτές (π.χ. οξειδία, ή ημιαγωγοί για $\hbar\omega < E_g$)
  - Ασθενής αλληλεπίδραση με **δέσμια** ηλεκτρόνια: μηδενική απορρόφηση, μέση επίδραση
  - **Επεξεργασία φωτός**
- **Ημιαγωγοί**
  - Ανόργανοι ή οργανικοί
  - Ισχυρή αλληλεπίδραση με **δέσμια** ηλεκτρόνια: ισχυρή απορρόφηση και εκπομπή
  - **Δημιουργία και ανίχνευση φωτός**
- **Μέταλλα**
  - Ισχυρή αλληλεπίδραση με **ελεύθερα** ηλεκτρόνια: μέση απορρόφηση, πολύ ισχυρή επίδραση
  - **Επεξεργασία φωτός**

Συστατικά τεχνολογίας φωτός

Υλικό → **Διαμόρφωση** → Εφαρμογή

- *Περιορισμός*
  - Ενίσχυση ιδιοκαταστάσεων
  - Κβαντικά πηγάδια, κοιλότητες, κυματοδηγοί
  - **Διηλεκτρικά, ημιαγωγοί, μέταλλα**
- *Περιοδικότητα*
  - Μετατροπή διασποράς
  - Διηλεκτρικοί καθρέπτες, φωτονικοί ημιαγωγοί
  - **Διηλεκτρικά, ημιαγωγοί, μέταλλα**

Συστατικά τεχνολογίας φωτός

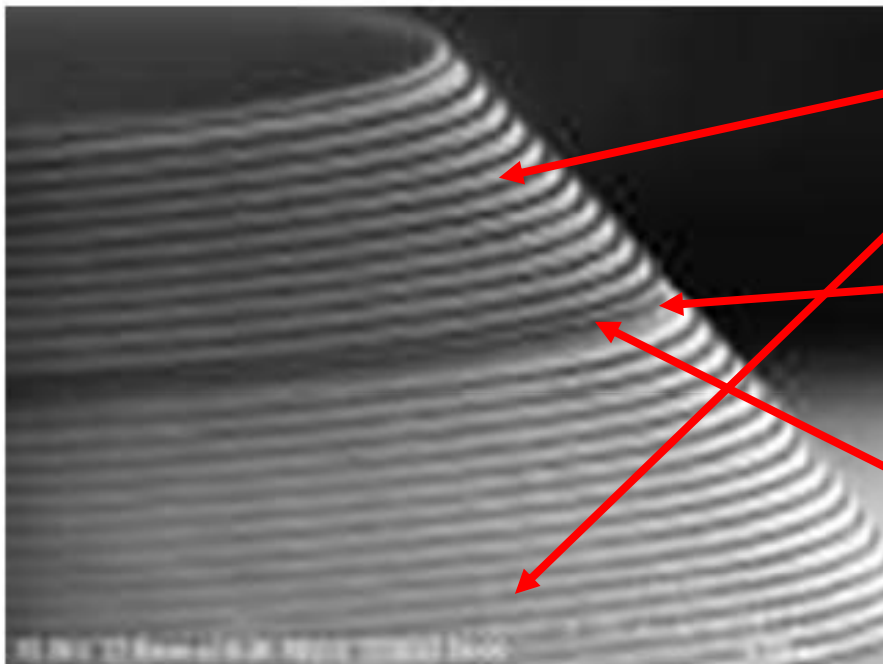
Υλικό → Διαμόρφωση → **Εφαρμογή**

- *Δημιουργία φωτός*
  - LED, Laser, φθορισμός
  - **Ημιαγωγοί**
- *Επεξεργασία φωτός*
  - Οπτικές ίνες, οθόνες, κοιλότητες laser, LED, οπτικοί διακόπτες, αισθητήρες, ολοκληρωμένα οπτικά κυκλώματα
  - **Μονωτές, μέταλλα, ή ημιαγωγοί για $\hbar\omega < E_g$**
- *Ανίχνευση φωτός*
  - Φωτοκύτταρα, φωτοβολταϊκά, αισθητήρες
  - **Ημιαγωγοί**

Εφαρμογή: VCSEL

- Laser ημιαγωγού
- Vertical-cavity surface-emitting laser
(laser επιφανειακής εκπομπής κάθετης κοιλότητας)

Διηλεκτρικός καθρέπτης

Υλικό: GaAs/AlGaAs

Διαμόρφωση: περιοδικότητα

Κοιλότητα laser

Υλικό: GaAs

Διαμόρφωση: περιορισμός

Κβαντικά πηγάδια

Υλικό: GaAs/InGaAs

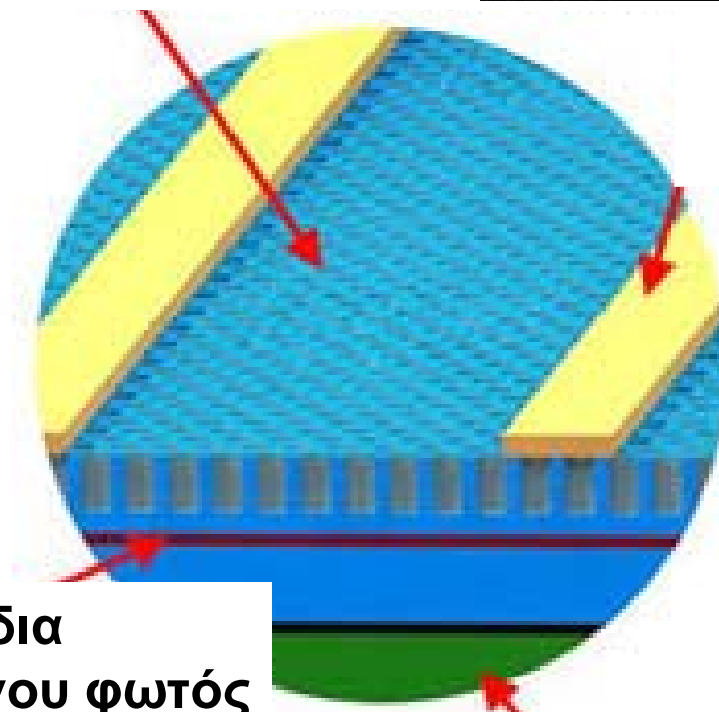
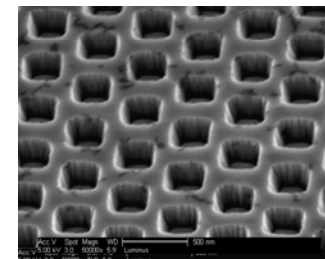
Διαμόρφωση: περιορισμός

Εφαρμογή: LED

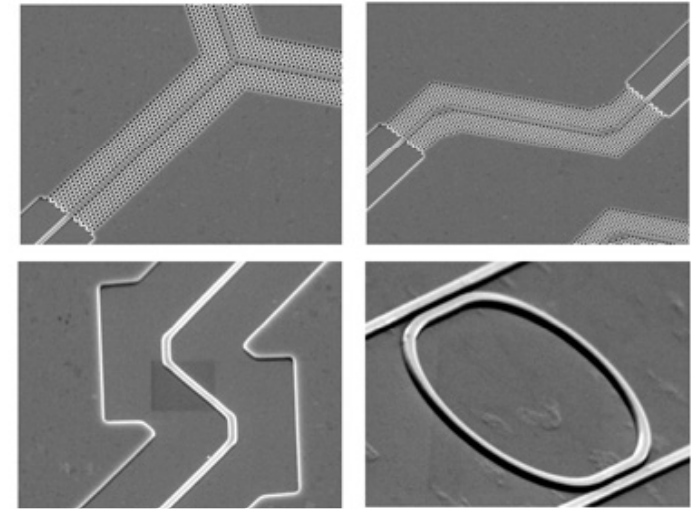

Φωτονικός κρύσταλλος
Υλικό: αέρας/GaN
Διαμόρφωση: περιοδικότητα

Κβαντικά πηγάδια
Εκπομή μπλέ ή πράσινου φωτός
Υλικό: GaN/InGaN
Διαμόρφωση: περιορισμός

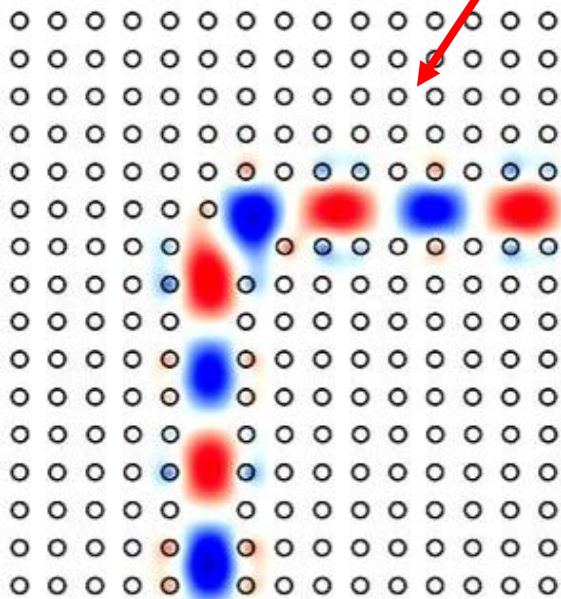
Εφαρμογή: Ολοκληρωμένα οπτικά κυκλώματα

Φωτονικός κρύσταλλος

Υλικό: αέρας/Si

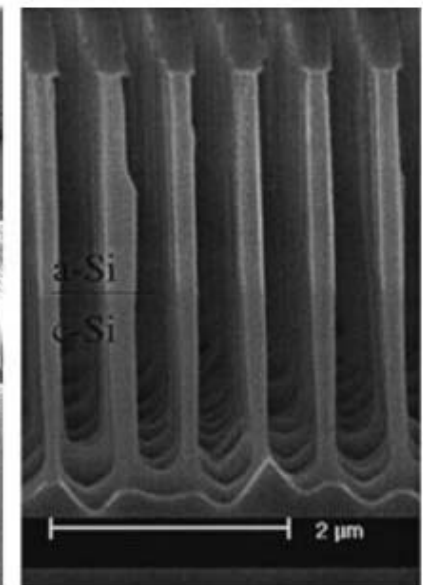
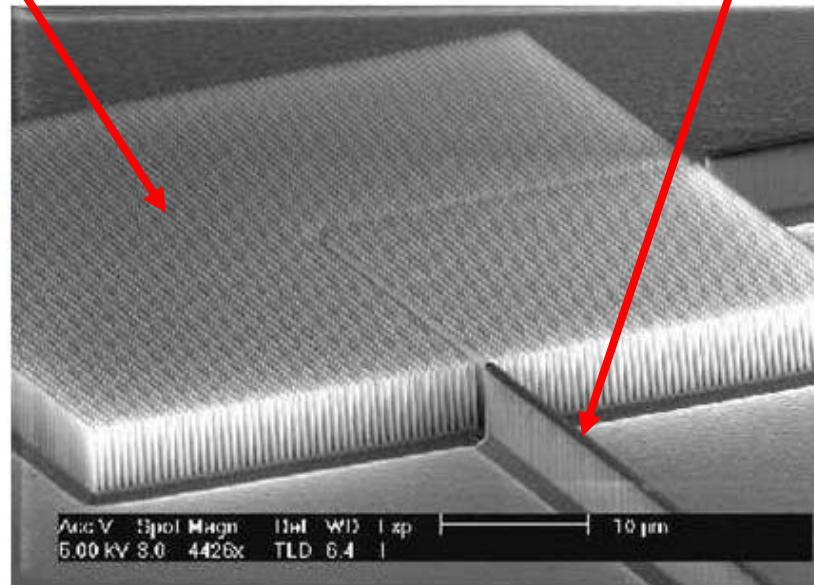
Διαμόρφωση: περιοδικότητα

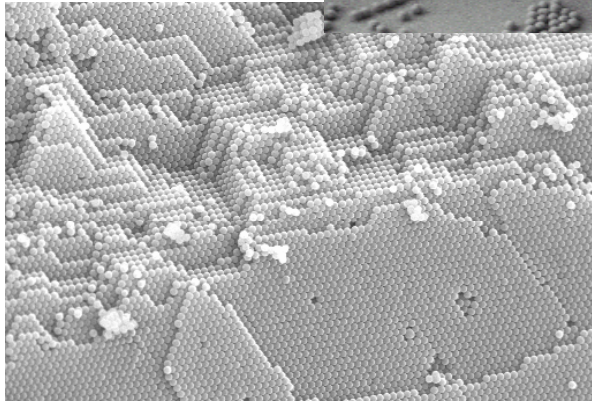
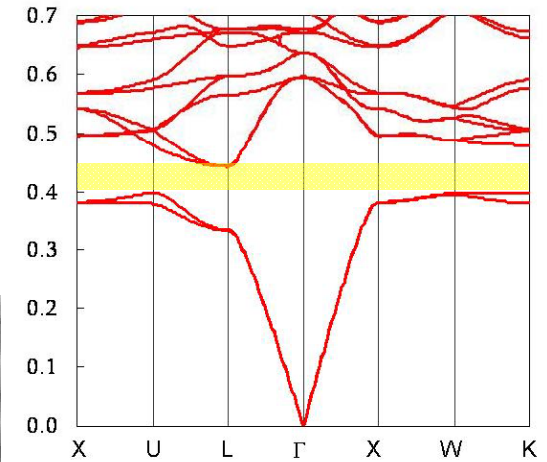
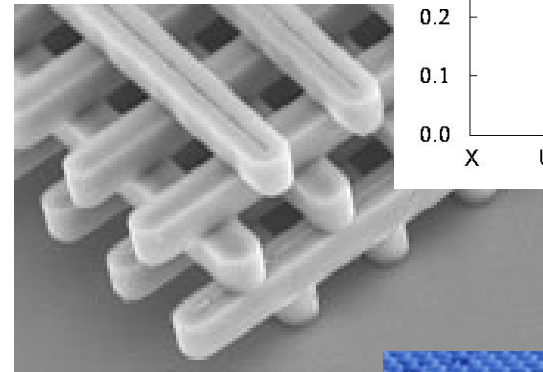
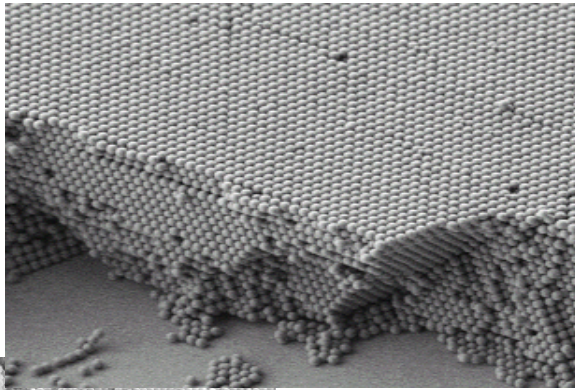
Κυματοδηγός

Υλικό: Si

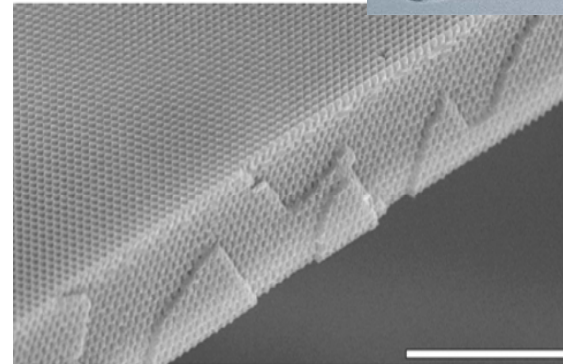
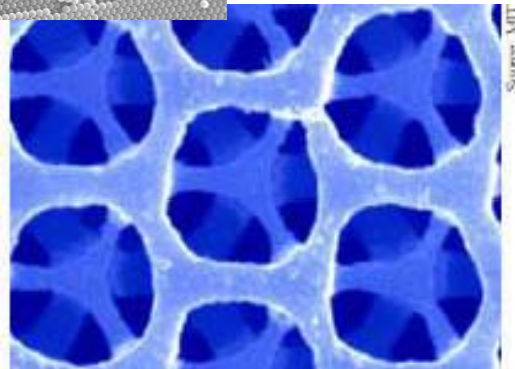
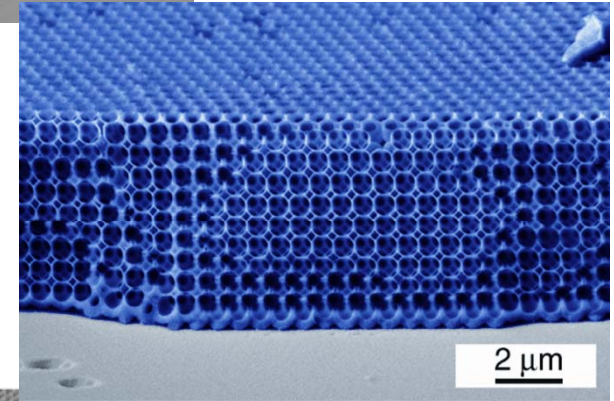
Διαμόρφωση: περιορισμός

Εφαρμογή: Φωτονικός ημιαγωγός

Φωτονικός κρύσταλλος
Υλικό: αέρας/(Si ή SiO₂)
Διαμόρφωση: περιοδικότητα

Εφαρμογή: Φωτοβολταϊκά στοιχεία

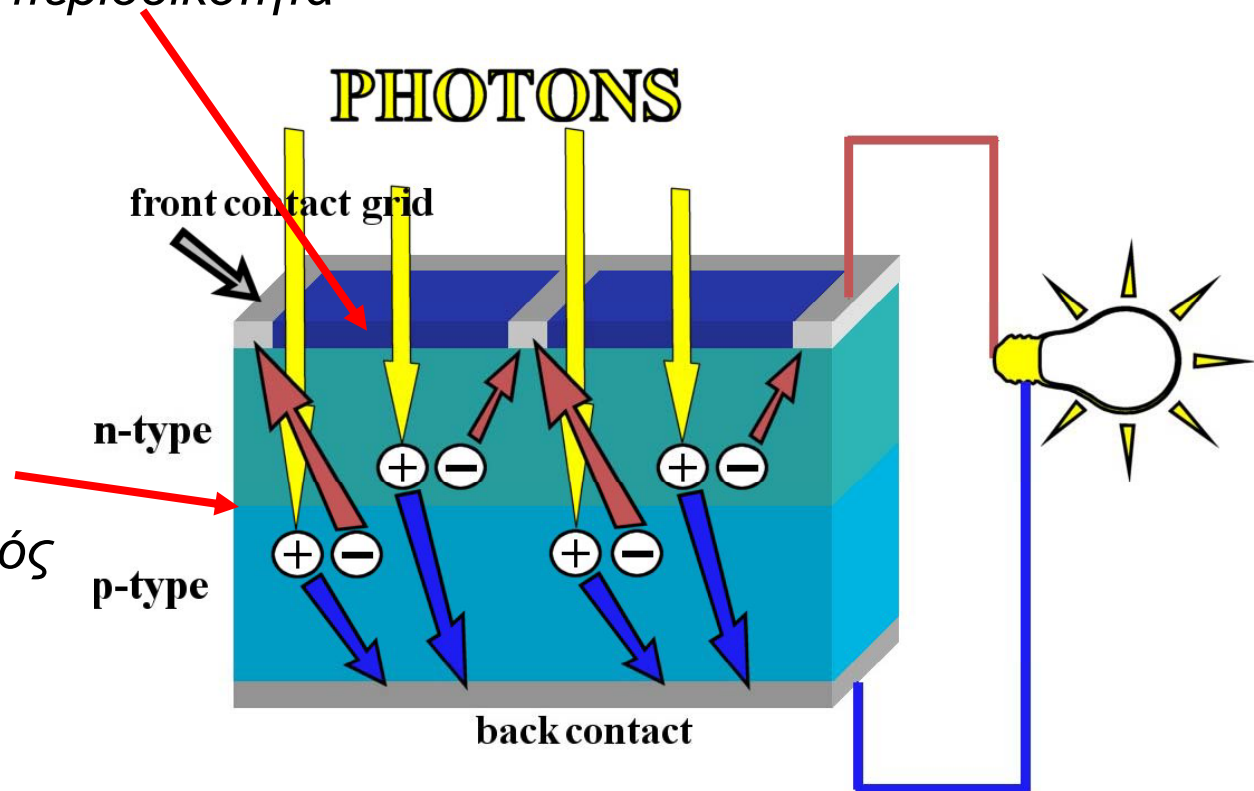

Αντι-ανακλαστική επίστρωση

Υλικό: SiO_x

Διαμόρφωση: περιοδικότητα

Ενεργό στρώμα
Υλικό: n-Si/p-Si
Διαμόρφωση: περιορισμός

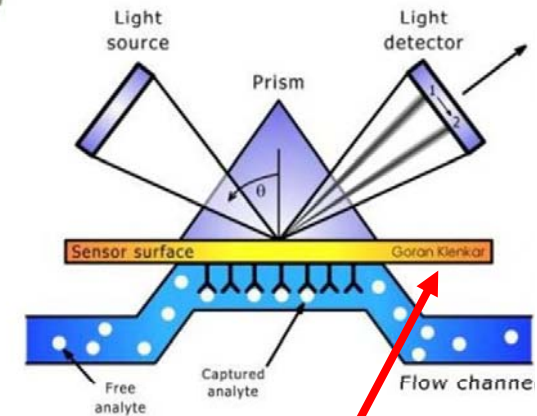
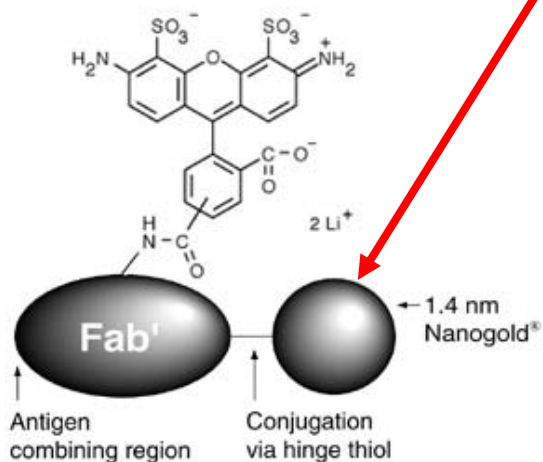

Εφαρμογή: Βιο-αισθητήρες

Λειτουργικά νανοσωματίδια

Υλικό: Au

Διαμόρφωση: περιορισμός

Λειτουργικό υπόστρωμα

Υλικό: Au

Διαμόρφωση: περιορισμός

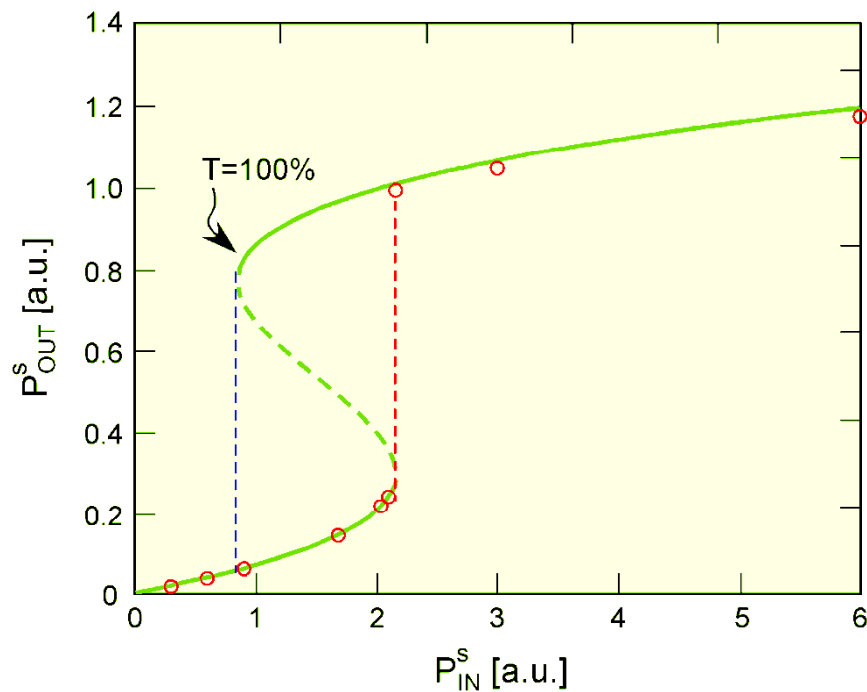
Εφαρμογή: Μη-γραμμικά: μετατροπή, οπτική μνήμη

Υστέρηση

Υλικό: όλα σε μεγάλες εντάσεις

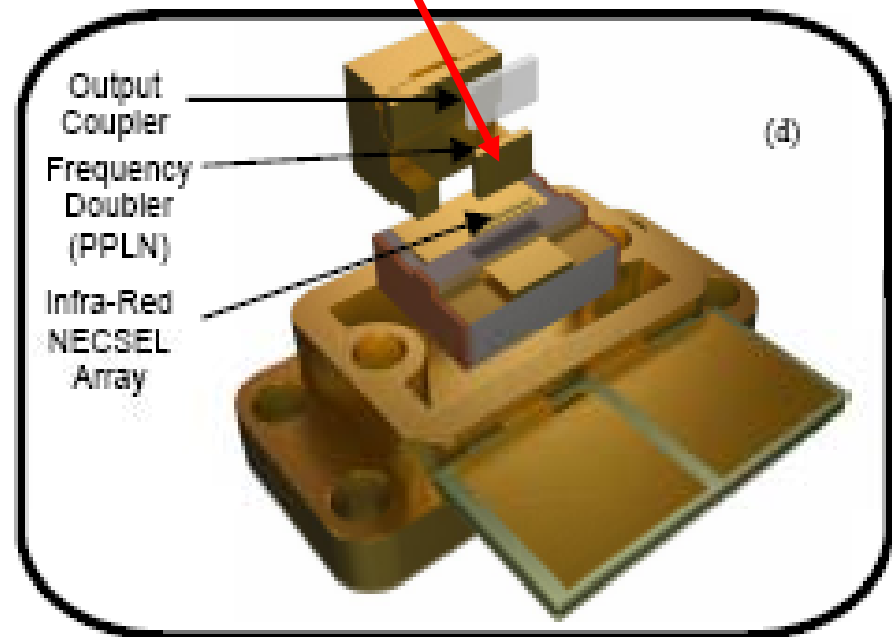
Διαμόρφωση: περιοδικότητα

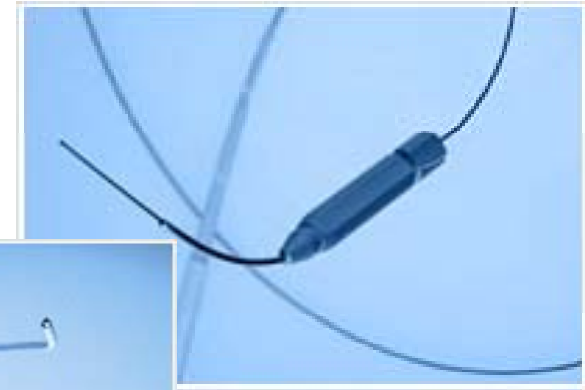
Μετατροπέας συχνότητας

Υλικό: LiNbO₃ (PPLN)

Διαμόρφωση: περιοδικότητα

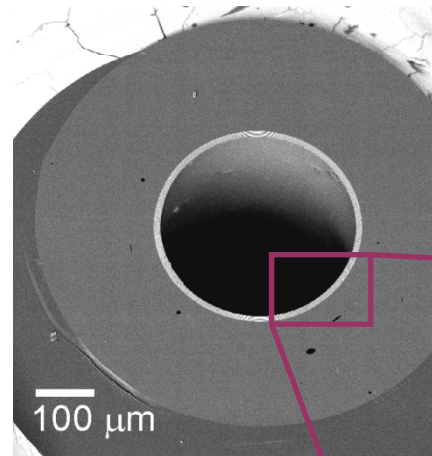
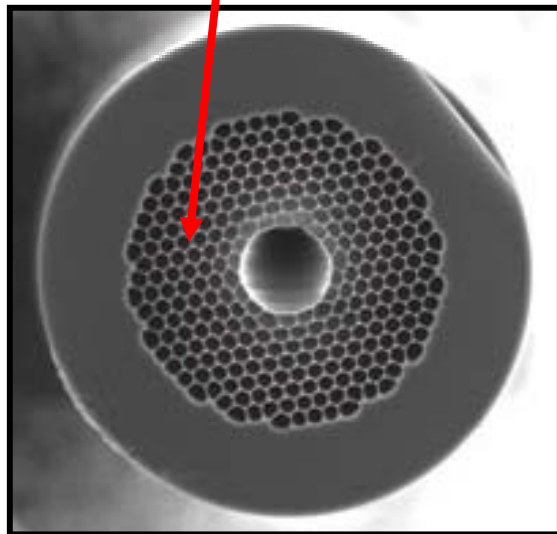
Εφαρμογή: Ίνες φωτονικού κρυστάλλου

Περίβλημα
Φωτονικός κρύσταλλος

Υλικό: αέρας/SiO₂

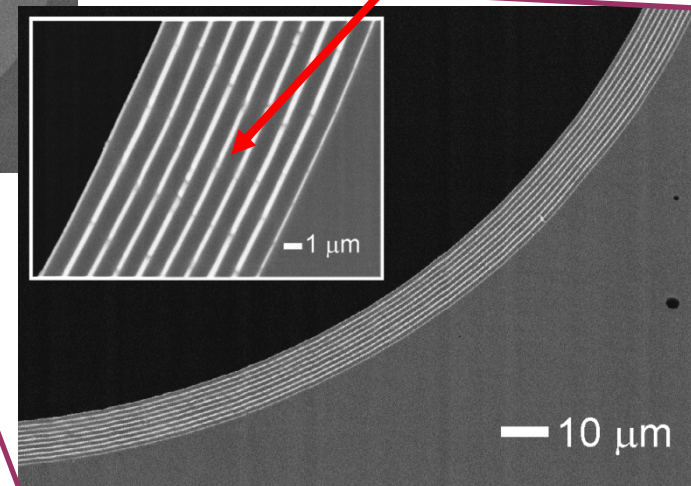
Διαμόρφωση: περιοδικότητα

Περίβλημα
Διηλεκτρικός καθρέπτης

Υλικό: χαλκογενής
ύαλος/πολυμερές

Διαμόρφωση: περιοδικότητα

Απο θεωρία;

- Ιδιότητες φωτός
  - Εξισώσεις Maxwell, διάδοση
- Οπτικές ιδιότητες υλικών
  - Διηλεκτρική συνάρτηση
- Απόκριση απλών διατάξεων
  - Ανακλαστικότητα, ελλειψομετρία

Ύλη μαθήματος

- Εισαγωγή
- Ηλεκτρομαγνητική θεωρία
  - Εξισώσεις Maxwell, επίπεδα κύματα, ανάκλαση-διάθλαση
  - Ομοιότητες με κβαντική
- Διηλεκτρική συνάρτηση
  - μονωτές, ημιαγωγοί, μέταλλα
- Περιορισμός
  - κυματοδηγοί, οπτικές ίνες, υμένα, αντι-ανακλαστικές επιστρώσεις
  - ομοιότητες με κβαντική
- Περιοδικότητα
  - Διηλεκτρικοί καθρέπτες
- Φωτονικοί κρύσταλλοι
  - 2D και 3D
- Κβαντική θεωρία
  - Εξίσωση Schrodinger
  - κβαντικός περιορισμός
- Δημιουργία φωτός
  - Πηγάδια, σύρματα, τελείες
  - LED, Laser
- Ανίχνευση φωτός
  - Φωτοδίοδοι, φωτοαγωγοί
- Οργανικά υλικά
  - Οργανικοί ημιαγωγοί, υγροί κρύσταλλοι
  - Νανοδομές: φωτονικοί κρύσταλλοι, δενδριμερή
- Πλασμονικά
  - Πλασμόνια όγκου, επιφανείας
  - Πλασμονικά νανოსωματίδια
- Μη-γραμμικά και ανισοτροπικά
  - Δεύτερη αρμονική δημιουργία
  - Ηλεκτρο-οπτικό φαινόμενο
  - Έλεγχος/διαμόρφωση πόλωσης